

PROJEKT

Uzasadnienie
Do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
z dnia 2016 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Łukawiec PLH180024

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm).

PROJEKT

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2016 poz. 353).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2015 r., poz. 525) i może być przedmiotem opiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Łukawiec PLH180024 (zwany dalej Obszarem), został zaproponowany jako OZW w październiku 2009 r. Zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33/146.), opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 8 lutego 2011 r. Aktualny stan prawny określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/69 z dnia 3 grudnia 2014 r. (Dz.U.U.E.L.2015.18.1) w sprawie przyjęcia ósmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2014) 9072 (Dz.U.U.E L z dnia 23 stycznia 2015 r.).

Zgodnie z zapisami SDF obszar Natura 2000 Łukawiec ma charakterze leśno-łąkowy. Wzdłuż cieków wodnych i w wilgotnych zagłębieniach spotyka się kilka rodzajów łągów a na terenach otwartych, zbiorowiska torfowisk niskich i przejściowych. Podłoże geologiczne w tym obszarze, stanowią czwartorzędowe piaski i gliny zwałowe, piaski i pyły fluwioglacjalne, a wzdłuż dolin większych cieków wodnych aluwia teras rzecznych o zróżnicowanym składzie. Dominującymi typami gleb są gleby brunatne i opadowoglejowe, mniejszy udział mają gleby bielcowe, lokalnie również rdzawe, i płowe, a w dolinach cieków i miejscach podmokłych hydromorficzne: gruntowoglejowe, murszowate i mady rzeczne. Ponad 80% obszaru wyznaczonej ostoi zajmują lasy liściaste, mieszane i (w mniejszym stopniu) iglaste.

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łukawiec, został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.). Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony,

PROJEKT

który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 7 kwietnia 2015 r. w ramach realizacji projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego PL02 „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów” realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Opis granic obszaru, który dokonano w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w oparciu o wyznaczenie 1154 punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247)

Obszar Łukawiec PLH180024 nie jest zlokalizowany na terenie pokrywającym się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto, przedmiotowy obszar nie znajduje się na terenie pokrywającym się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub obszarem będącym w zarządzie nadleśnictwa, dla których ustanowiono zadania ochronne lub plan urządzenia lasu uwzględniający zakres, o którym mowa ww. artykule.

W związku z powyższym nie zachodzi przesłanka do zastosowania art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody to znaczy do odstąpienia od konieczności sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i projektem planu zadań ochronnych objęto cały obszar (2270,18 ha).

W ramach prac nad planem zadań ochronnych przeprowadzono ocenę siedlisk przyrodniczych występujących na terenie całego obszaru, opartą na inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej w 2015 r. Zgodnie z wymogami badania opierały się metodycznie na wytycznych GIOŚ w odniesieniu do prowadzenia monitoringu siedlisk przyrodniczych. W ramach prac terenowych w obrębie siedlisk założono stanowiska monitoringowe, będące transektami, w obrębie których wykonano ocenę parametrów i wskaźników odnoszących się do poszczególnych siedlisk. W obrębie stanowiska wykonano 3 zdjęcia fitosocjologiczne. Powierzchnia zdjęcia wynosiła 25 m² dla siedlisk nieleśnych i 400 m² dla siedlisk leśnych. Dodatkowo wykonywano zdjęcia fitosocjologiczne we wszystkich płatach danego siedliska pokazujące jego zmienność i stopień zachowania. Dokonano również wizji terenu pod względem występowania gatunków chronionych i inwazyjnych.

Podczas prac zidentyfikowano także istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony.

W odniesieniu do siedliska: **6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)** wyznaczono dwa stanowiska monitoringowe oraz wykonano szesnaście dodatkowych zdjęć fitosocjologicznych.

PROJEKT

Siedlisko 6410 ma charakter półnaturalny, ponieważ rozwinęło się wtórnie na skutek działalności człowieka (najczęściej w miejscach wyciętych lasów). Jego utrzymanie uzależnione jest od specyficznego typu gospodarki polegającej na późnym koszeniu - pod koniec sierpnia lub na początku września, raz do roku lub rzadziej. Zbiorowiska łąk trzęślicowych występują na glebach mineralnych i organogenicznych, o zmiennym poziomie wody gruntowej (wysokim na początku okresu wegetacyjnego). Siedlisko reprezentowane jest przez trzy zespoły należące do klasy *Molinio-Arrhenatheretea*: *Selino-Molinietum* - łąka olszewnikowo-trzęślicowa, *Galio veri-Molinietum* - łąka przytuliowo-trzęślicowa i *Junco-Molinietum* - łąka sitowo-trzęślicowa.

W obrębie regionu Podkarpacia zbiorowiska tego typu stanowią lokalną rzadkość. W obszarze Natura 2000 „Łukawiec” PLH180024 występują łąki trzęślicowe dobrze zachowane pod względem składu gatunkowego. W ich obrębie spotkać można większość gatunków charakterystycznych dla związku *Molinion*: bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, turzyca filcowata *Carex tomentosa*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, przytulia północna *Galium boreale*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, okrzyń łąkowy *Laserpitium prutenicum*, trzęślica modra *Molinia caerulea*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus* czy czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*. Występują na nich gatunki chronione i rzadkie. Oprócz *Dianthus superbus*, *Gentiana pneumonanthe*, *Gladiolus imbricatus* i *Iris sibirica* rosną tam: kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, pełnik europejski *Trollius europaeus*. Spośród wymienionych gatunków chronionych w trakcie prowadzonej inwentaryzacji odnotowano osobniki: *Dactylorhiza fuchsii*, *Dactylorhiza incarnata*, *Dactylorhiza maculata*, *Dactylorhiza majalis*, *Daphne mezereum*, *Gladiolus imbricatus*, *Iris sibirica*, *Menyanthes trifoliata* *Platanthera bifolia*, *Trollius europaeus*.

Z rosnącymi tam m.in. czarcikęsem łąkowym *Succisa pratensis*, krwiściągami lekarskim *Sanguisorba officinalis* czy rdestem wężownikiem *Polygonum bistorta* związane jest występowanie motyli z rodziny modraszkwowatych *Lycaenidae* oraz rusałkowatych *Nymphalidae*, dla których rośliny te są żywicielami.

Analizowany obszar posiada trzy kompleksy łąk trzęślicowych o łącznej powierzchni około 46,35 ha. Jeden z nich znajduje się na północ od wsi Łukawiec, nad rzeką Młagą. Zlokalizowane tam łąki mają po części zaburzony charakter, a część występujących tam zbiorowisk silnie nawiązuje do zdegradowanych torfowisk (głównie w zachodniej części), jednak w obecnym stanie zachowania nie jest możliwe ustalenie ich pełnej przynależności fitosocjologicznej. Drugi istotny kompleks znajduje się na południowy wschód od wsi Majdan Łukawiecki. W tej części odnotowano wystąpienie największej ilości gatunków charakterystycznych dla siedliska, jednak zaniechanie koszenia i sukcesja w kierunku zarośli wierzbowych stanowią poważne zagrożenie, zwłaszcza dla niewielkiego, odizolowanego fragmentu w kompleksie leśnym, gdzie rośnie pełnik europejski *Trollius europaeus*. Kolejny płat łąki z *Molinion* zlokalizowany jest w pobliżu wsi Czerniawka nad zdegradowanym łągiem. Charakteryzuje się bogatym składem gatunkowym z dużą populacją mieczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus*.

Ocena U1 dla płatów łąk wilgotnych wynika z ocen poszczególnych parametrów i wskaźników, dotyczących: występowania gatunków typowych, które nielicznie są reprezentowane przez gatunki charakterystyczne i wyróżniające dla siedliska. Również struktura przestrzenna płatów siedliska została nisko oceniona ze względu na dużą fragmentację płatów siedliska poprzez

PROJEKT

szuwary. Miejscami dominacja gatunków szuwarów trzcinowych również wpływała na niską ocenę. Stwierdzono obecność nawłoci późnej (*Solidago gigantea*), która jako gatunek inwazyjny stanowi duże zagrożenie dla siedliska. W kilku miejscach odnotowano fragmenty z dominacją *Calamagrostis epigejos* i *Filipendula ulmaria*, *Deschampsia caespitosa*, *Lysimachia vulgaris*, *Molinia careluea*. Na obrzeżach łąk stwierdzono zarastanie wierzbami *Salix cinerea* i *Frangula alnus*.

Obecnie zagrożeniem, szczególnie dla płatów zlokalizowanych nad rzeką Młagą, jest zaniechanie koszenia (które jest podstawą utrzymania łąk w odpowiednim stanie, gdyż są one siedliskami półnaturalnymi). Z drugiej strony również zbyt intensywne koszenie łąk trzęślicowych, jako zagrożenie potencjalne, jest równie szkodliwe – wypierane są gatunki mało odporne na częste skaszanie skutkiem czego powstają wielokośne łąki gospodarcze. Podobne skutki przynosi intensywne nawożenie. Zmiany warunków siedliskowych stwarzają dogodną sytuację do wkraczania obcych gatunków inwazyjnych (nawłoc późna *Solidago gigantea*) i ekspansywnych gatunków rodzimych (np. śmiałka darniowego *Deschampsia caespitosa* czy wiązówki błotnej *Filipendula ulmaria*). Potencjalnym zagrożeniem jest również zmiana sposobu zagospodarowania np. zaorywanie.

Działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, uzupełnienie stanowi monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

W przypadku tego siedliska planowane działania skupiają się na utrzymaniu powierzchni płatów trzęślicowych łąk zmiennowilgotnych oraz poprawie oceny wskaźników. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony może być możliwe pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych, zwłaszcza związanych ze sposobami zagospodarowania tych łąk. Proponowane działania ochronne tj. usunięcie nadmiaru krzewów i podrostu drzew (wraz z ich wywiezieniem) oraz przywrócenie prawidłowego koszenia dla łąk trzęślicowych przyczynią się do poprawienia struktury i funkcji siedliska, głównie poprzez zmianę składu gatunkowego (redukcja liczby gatunków niewłaściwych dla siedliska, wzrost ilości gatunków właściwych dla łąk trzęślicowych).

W odniesieniu do siedliska: **7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska *Scheuchzerio-Caricetea***; wyznaczono trzy stanowiska monitoringowe oraz wykonano cztery dodatkowe zdjęcia fitosocjologiczne.

Do siedlisk 7140 zaliczane są torfowiska przejściowe zasilane wodami pochodzącymi z opadów i spływów powierzchniowych, wodami podziemnymi lub przepływowymi powstałe zwykle na skutek łądowacenia zbiorników wodnych. Charakteryzują się małą różnorodnością florystyczną, ze zwykle dobrze rozwiniętą warstwą mchów. Reprezentują klasę *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*.

Łącznie torfowiska w obszarze zajmują około 6,33 ha. Koło cegielni, na południe od wsi Łukawiec, otoczone lasem, znajduje się rozległe torfowisko przejściowe, o bardzo dobrym stanie uwodnienia. Zbiorowisko tworzy niewiele gatunków roślin wyższych z dominacją turzyc z dobrze wykształconą warstwą mszystą z dominacją torfowca *Sphagnum fallax*. Ponadto z gatunków właściwych dla klasy *Scheuchzerio-Caricetea nigrae* odnotowano tu: siedmiopalecznika błotnego *Comarum palustre*, turzycę pospolitą *Carex nigra*, fiołka błotnego *Viola palustris*.

W pobliżu wsi Czerniawka znajdują się dwa płaty torfowisk. Jeden z nich (na południu) jest zdegradowany. Jego szczególną wartość stanowi liczna populacja wąkroty zwyczajnej *Hydrocotyle*

PROJEKT

vulgaris, gatunku charakterystycznego dla *Caricetalia nigrae*, porastającej rowy i bruzdy. Wraz z goździenicem okółkowym *Illecebrum verticiliatum* są to gatunki subatlantyckie występujące tu na skraju zasięgu. Z ciekawszych gatunków licznie występuje turzycza drobna *Carex demissa* oraz turzycza gwiazdkowata *Carex echinata*. Duże pokrycie osiągają torfowce. Drugi płat (na północy) został obsadzony dookoła olszą czarną *Alnus glutinosa*.

Największy kompleks torfowisk znajduje się nad rzeką Młagą (na południowy-wschód od wsi Szczutków). Wykazują one nieco zdegradowany charakter w związku z czym ich klasyfikacja fitosocjologiczna jest trudna. Ogólnie można przyporządkować je do związku *Caricion lasiocarpae*. Charakteryzują się dużym udziałem bobrka trójlistkowego *Menyanthes trifoliata* (ochrona częściowa) oraz skrzypu błotnego *Equisetum palustre*. Miejscami pojawiają się kępy torfowca *Sphagnum* sp., ale zajmują one mniej niż 5% całego torfowiska. Ponadto jeden z płatów (na południowym-wschodzie) został całkowicie zarośnięty przez nawłóć późną *Solidago gigantea*.

Przy drodze prowadzącej z Łukawca do miejscowości Wielkie Oczy znajduje się najmniejszy z płatów zaliczony do siedlisk 7140. Zdominowany jest on przez turzycę sztywną *Carex elata*, pomiędzy kępami której pojawiają się torfowiec *Sphagnum*. Jest to póki co stadium sukcesyjne, które może prowadzić do wytworzenia typowego torfowiska niskiego, ale może też prowadzić do wytworzenia np. olsów.

Ocena U1 dla płatów torfowisk wynika z ocen poszczególnych parametrów i wskaźników, dotyczących: gatunków charakterystycznych, których liczba jest mała, ale osiągają duże pokrycie (*Menyanthes trifoliata* ok. 80%). Miejscami występują gatunki niewłaściwe dla siedliska, przy jednoczesnym notowaniu niskich wartości gatunków właściwych jak np. *Carex nigra*. Również stwierdzono obecność gatunku inwazyjnego nawłoci późnej *Solidago gigantea*.

Obecnie siedlisko jest podatne na wnikanie i ekspansję gatunków obcego pochodzenia, w tym gatunków o charakterze inwazyjnym np. nawłoci późnej *Solidago gigantea*. Podstawowe zagrożenie potencjalne dla siedlisk torfowiskowych stanowi zmiana stosunków wodnych. Przesuszenie ułatwia wnikanie rodzimych gatunków ekspansywnych.

Działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, uzupełnienie stanowi monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Najważniejszym aspektem dla osiągnięcia właściwego stanu ochrony jest nieingerencja w stosunki wodne. Koniecznym działaniem ochronnym jakie należy podjąć jest usunięcie gatunku inwazyjnego – nawłoci późnej *Solidago gigantea*. Działanie to może być konieczne w przypadku jeśli w następnych latach naturalnie nie podniesie się poziom wody co powinno wpłynąć na wyeliminowanie tego gatunku.

W odniesieniu do siedliska: **9110 Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion***; wyznaczono dwa stanowiska monitoringowe.

Kwaśne (acydofilne) buczyny należą do grupy ubogich lasów bukowych zarówno pod względem florystycznym, jak i siedliskowym.

W obszarze Natura 2000 Łukawiec kwaśne buczyny zostały wyodrębnione w dwóch niewielkich płatach lasów gospodarczych Nadleśnictwa Lubaczów. Jeden płat wskazywany w dotychczasowych opracowaniach został wyłączony ze względu na błędne zdefiniowanie go jako siedlisko 9110. We wszystkich płatach w drzewostanie dominował buk. Często był to drzewostan młody. W domieszce pojawiał się *Carpinus betulus* i *Quercus robur*. Z gatunków właściwych

PROJEKT

buczynom odnotowano *Carex pilulifera*, *Deschampsia flexuosa*, *Luzula pilosa*, *Oxalis acetosella*, *Poa nemoralis*, *Trientalis europaea*, *Vaccinium myrtillus*, z mszaków *Dicranum scoparium*. Pokrycie runa we wszystkich płatach było niewielkie, miejscami nie było go w ogóle.

Siedlisko występuje na niewielkiej powierzchni 8,05 ha. Jeden z płatów jest obecnie młodnikiem, natomiast drugi jest w pełni reprezentatywny dla siedliska i stosunkowo dobrze wykształcony. Ze względu na powierzchnię obu płatów i różny stan zachowania, w obu płatach założono stanowiska monitoringowe. W skali kraju kwaśne buczyny niżowe zwiększają swój areał, także w analizowanym obszarze może nastąpić takie zjawisko w związku z gospodarką związaną z nasadzeniami buka i pielęgnacją drzewostanów bukowych. Na chwilę obecną siedlisko posiada niewielką wartość przyrodniczą w obszarze, dlatego też zasadnym wydaje się nie podejmowanie celowych zabiegów ochrony czynnej, odbiegających od planowej gospodarki leśnej.

Siedlisko zostało ocenione na U1. Obniżenie oceny wynika ze złej oceny jednego z dwóch płatów. W jego przypadku na powierzchni nie odnotowano gatunków właściwych dla siedliska w runie. Co wynika również z młodego wieku drzewostanu i braku starodrzewu. Nie stwierdzono również w tym płacie wyraźnego naturalnego odnowienia bukowego. Brak martwego drewna spowodował obniżenie wskaźników charakteryzujących to zagadnienie.

Realnymi zagrożeniami powodującymi zaburzenie struktury kwaśnych buczyn są: szkody spowodowane przez zwierzynę łowną oraz zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. Potencjalnym zagrożeniem może być odnawianie lasu po wycince gatunkami obcymi ekologicznie, a także naturalne katastrofy tj. wiatrołomy, okiśc, przymrozki. Kolejnym zagrożeniem może być przerzedzenie drzewostanu, które skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu. Również problematyczne może okazać się: usuwanie martwych i umierających drzew, eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania, a także wkraczanie ekspansywnych gatunków rodzimych, wypierających gatunki właściwe dla siedliska.

Działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, uzupełnienie stanowi monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Kwaśne buczyny są siedliskiem, które nie wymagają zbyt dużego udziału człowieka, aby utrzymać obecny stan zachowania. Niezbędne jest prowadzenie na płatach gospodarki leśnej zgodnej z Prognozą oddziaływania Planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Lubaczów. Ważnym jest pozostawienie zamierających i dziuplastych drzew oraz martwego drewna podczas wykonywania trzebieży w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy i dzięciołów.

W odniesieniu do siedliska: **9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum***; wyznaczono trzy stanowiska monitoringowe oraz wykonano dziewięćdziesiąt jeden dodatkowych zdjęć fitosocjologicznych.

Grądy w obszarze Natura 2000 Łukawiec stanowią największy pod względem obszarowym przedmiot ochrony siedliskowej. Charakteryzują się występowaniem zwartych kompleksów leśnych na dużym obszarze, jednak uwarunkowania siedliskowo-leśne wpływają na ich silnie zróżnicowanie, zarówno pod względem struktury gatunkowej jak i stanu zachowania. Powierzchniowo siedlisko zajmuje obszar 662,79 ha. Najlepiej zachowane płaty lasów grądowych znajdują się w obrębie i bezpośrednim pobliżu rezerwatu „Moczary”.

PROJEKT

W drzewostanie występuje głównie *Carpinus betulus*, *Quercus robur* oraz *Betula pendula* i *Fagus sylvatica*. W domieszce, ale rzadko pojawia się też *Tilia cordata*. Podszyt jest dobrze wykształcony, a gatunkami, które w nim występują są m.in. *Euonymus europaea*, *Frangula alnus* oraz podrost gatunków z drzewostanu. Runo jest bardzo bogate pod względem gatunkowym. Występują w niej praktycznie wszystkie taksony reprezentatywne: *Aegopodium podagraria*, *Ajuga reptans*, *Carex pilosa*, *Cruciata glabra*, *Galeobdolon luteum*, *Galium schultesii*, *Isopyrum thalictroides*, *Milium effusum*, *Ranunculus cassubicus*, *Stellaria holostea* osiągające duże stopnie pokrycia.

Występują również płaty o zubożonym składzie gatunkowym runa, ale z pojawiającymi się gatunkami charakterystycznymi na niskich stopniach pokrycia lub też płaty z bardzo słabo wykształconym runem (gatunki typowe pojawiają się jako pojedyncze osobniki). W drzewostanie, w obrębie lasów mieszanych, oprócz gatunków wymienionych powyżej, pojawia się również sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. Są to płaty, które mają dość wysoki potencjał, a udział wspomnianej sosny związany jest z metodami hodowli lasu.

Grądy w Łukawcu są ważnym siedliskiem dla wielu rzadkich i chronionych gatunków. W ich obrębie odnotowano występowanie następujących taksonów: *Allium ursinum* (ochrona częściowa) i *Allium victorialis* (Czerwona Lista - E), *Daphne mezereum* (ochrona częściowa), *Galanthus nivalis* (ochrona częściowa), *Lathyrus laevigatus* (ochrona częściowa), *Platanthera bifolia* (ochrona częściowa), *Staphylea pinnata* (ochrona ścisła).

Ponadto w obrębie wyznaczonych płatów siedliska 9170 występują liczne młodniki wyznaczone jako osobne niewielkie płaty z runem grądowym. Nie wykreślano ich z całości zasięgu siedliska ze względu na duży potencjał oraz ciągłość zbiorowisk.

Siedlisko oceniono na U1 na terenie całego obszaru. Przyczyną obniżenia oceny jest: mały udział starodrzewu, oraz martwego drewna w siedlisku. W kilku płatach stwierdzono w runie ekspansywne gatunki rodzime jak np. *Carex brizoides*. Również do obniżenia oceny przyczyniła się notowana w wydzieleniach leśnych niewłaściwa kombinacja florystyczna w poszczególnych warstwach.

Głównymi zagrożeniami dla siedliska grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego są: szkody spowodowane przez zwierzynę łowną, a także zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. Potencjalnym zagrożeniem może być odnawianie lasu po wycince gatunkami obcymi ekologicznie, niewłaściwymi dla siedliska, a także naturalne katastrofy tj. wiatrołomy, okiślenie, przymrozki. Kolejnym zagrożeniem może być przerzedzenie drzewostanu, które skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu. Również problematyczne może okazać się: usuwanie martwych i umierających drzew, eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania, a także wkraczanie ekspansywnych gatunków rodzimych, wypierających gatunki właściwe dla siedliska.

Działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, uzupełnienie stanowi monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Zachowanie płatów grądów w obecnym stanie wydaje się być realne pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań. Niezbędne jest prowadzenie na płatach gospodarki leśnej zgodnej z Prognozą oddziaływania Planu urządzania lasu dla Nadleśnictwa Lubaczów. Ważnym jest pozostawienie zamierających i dziuplastych drzew oraz martwego drewna podczas wykonywania trzebieży w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy i dzięciołów.

PROJEKT

W odniesieniu do siedliska: **91D0 Bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vacciniouliginosi-Pinetum*, *Pinomugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne**; wykazywanego we wcześniejszej dokumentacji, w wyniku inwentaryzacji przyrodniczej stwierdzono że siedlisko boru bagiennego nie zostało prawidłowo zidentyfikowane.

W obszarze Natura 2000 PLH180024 „Łukawiec” znajduje siedlisko które było wskazywane jako bór bagienny. Płat ten zajmuje niewielki obszar z wyraźną dominacją *Betula pubescens* w warstwie drzew i *Eriophorum vaginatum* w runie. Pomimo obecności wełnianki nie stwierdzono obecności torfowców, jak również warstwy torfu, co wskazuje na niewłaściwe warunki siedliskowe, a tym samym zbyt suche podłoże. W obrębie płatu przeważają gatunki właściwe dla borów świeżych, takie jak: *Deschampsia flexuosa*, *Molinia caerulea* lub *Vaccinium myrtillus* – wszystkie w niewielkim stopniu pokrycia, wyraźnie większy jest też udział brzozy. Mając na uwadze powyższe nie analizowano zagrożeń i nie określano celów oraz działań ochronnych dla tego siedliska, zaproponowano natomiast weryfikację SDF poprzez jego usunięcie z listy przedmiotów ochrony.

W odniesieniu do siedliska: **91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe**; wyznaczono dwa stanowiska monitoringowe oraz wykonano dziewiętnaście dodatkowych zdjęć fitosocjologicznych.

Siedlisko 91F0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) na obszarze Natura 2000 „Łukawiec” PLH180024 reprezentowane jest przez niżowe łęgi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum* o nieco zaburzonej strukturze zajmujące powierzchnię około 59,40 ha. W wyniku konsultacji z Nadleśnictwem Jarosław, powierzchnia siedliska została zwiększona o płaty do tej pory nie wykazywane jako siedlisko. Drzewostan tworzy jednowiekowa, z reguły nie przekraczająca 80 lat, *Alnus glutinosa*. Podszyt jest zwykle bardzo słabo wykształcony. Rzadko notowano w nim gatunki typowe takie jak *Padus serotina*, a najczęściej jest to *Frangula alnus*. W runie zwykle występują praktycznie wszystkie gatunki reprezentatywne dla siedliska jak: *Athyrium filix-femina*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circaea lutetiana*, *Galeobdolon luteum*, *Impatiens noli-tangere*, *Lysimachia vulgaris*, *Stellaria nemorum* czy *Urtica dioica*, ale mają niewielkie stopnie pokrycia. Występują płaty zdominowane przez *Carex brizoides*, a w niektórych odnotowano występowanie *Solidago gigantea*, będącej gatunkiem inwazyjnym, ale nie stanowiącej zbyt dużego zagrożenia ze względu na nieodpowiednie dla tego gatunku warunki siedliskowe.

Najistotniejszym parametrem wpływającym na strukturę i funkcję jest stopień uwodnienia i naturalność koryta rzeczno (jeżeli płaty występują w obrębie cieków wodnych). W związku z tym jakiegokolwiek zmiany stosunków wodnych, a w szczególności regulacje cieków wodnych i obniżanie poziomu wód gruntowych będą prowadzić do degradacji siedliska. Na skutek przesuszenia siedliska rozpocznie się proces gładowienia, ale też możliwe będzie wnikanie neofitów takich jak: *Solidago gigantea* czy *Rudbeckia laciniata* czy ekspansywnych gatunków rodzimych jak np. *Deschampsia caespitosa* czy *Rubus* ssp.

Ocena siedliska U1 wynika z niższych ocen dla wskaźników takich jak: gatunki charakterystyczne, dla których kombinacja florystyczna jest miejscami zubożona, ale z dość

PROJEKT

znacznym udziałem gatunków łągowych. Również w płatach nie notuje się odpowiednio wysokich ilości martwego drewna oraz brakuje zróżnicowanej struktury wiekowej drzewostanu. Starodrzew w ogóle nie został stwierdzony. W niektórych fragmentach płatu stwierdzono niskie pokrycie gatunków charakterystycznych w runie i brak gatunków charakterystycznych w podszybie.

Zagrożeniami istniejącymi dla siedliska łągów są: szkody spowodowane przez bobry, choroby jesionów powodują obumieranie drzew i zmiany składu gatunkowego, a także zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. Potencjalnym zagrożeniem może być odnawianie lasu po wycince gatunkami obcymi ekologicznie, niewłaściwymi dla siedliska, a także naturalne katastrofy tj. wiatrołomy, okiść, przymrozki. Kolejnym zagrożeniem może być przeredzenie drzewostanu, które skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu. Również problematyczne może okazać się: usuwanie martwych i umierających drzew, eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania, a także wkraczanie ekspansywnych gatunków rodzimych i gatunków inwazyjnych, wypierających gatunki właściwe dla siedliska.

Działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, uzupełnienie stanowi monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Utrzymanie oceny zachowania siedliska w bieżącym stanie, a w przypadku płatów zaburzonych poprawa ich parametrów jest możliwe do osiągnięcia, pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych – zaleca się ograniczenie wycinania wiekowych drzew oraz usuwania martwego drewna celem podniesienia bioróżnorodności. Uzyskanie wskaźników dla wielkogabarytowego martwego drewna jest jednak prawdopodobnie niemożliwe do osiągnięcia w tym typie drzewostanu.

W odniesieniu do siedliska: **91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum***; wyznaczono jedno stanowisko monitoringowe oraz wykonano dwa dodatkowe zdjęcia fitosocjologiczne.

W obszarze Natura 2000 „Łukawiec” PLH180024 w płatach wytyczonych jako *Ficario-Ulmetum* struktura drzewostanu jest mocno zniekształcona. Są to w większości drzewostany gospodarcze, o uproszczonej strukturze gatunkowej, wiekowej i przestrzennej zajmujące powierzchnię około 21,92 ha.

W aspekcie struktury siedliska zawyżony jest udział dębu. Dość częste są płaty z dominacją w drzewostanie gatunków lekkonasiennych: olszy lub brzozy, pod którymi spontanicznie zachodzi zwykle regeneracja gatunków łągowych. Antropogeniczne przeobrażenia składu gatunkowego drzewostanu, który często przekształcany jest na monokultury z *Alnus glutinosa* nastęrcza trudności w jednoznacznym rozpoznaniu typu siedliska. Czasem pojawia się *Fraxinus excelsior* jednak zwykle są to drzewa silnie osłabione, zamierające, a pod drzewostanami olszowymi na siedliskach łągów wiązowo-jesionowych zwykle pojawiają się jego odnowienia. Świadczy to o stosunkowo dużym potencjale regeneracyjnym siedliska.

Z gatunków charakterystycznych dla lasu łągowego odnotowano: *Circea lutetiana*, *Festuca gigantea* *Ficaria verna*, *Padus avium*, *Plagiomnium undulatum*, *Ulmus minor*. Za najbardziej charakterystyczne dla zespołu uznaje się *Ulmus minor* i *Ficaria verna*. Gatunkami wyróżniającymi w obrębie związku są też: *Cornus sanguinea*, *Dactylis polygama*, *Fissidens taxifolius*, *Gagea lutea*, *Rubus caesius*, *Quercus robur*.

PROJEKT

Oprócz gatunków wspólnych dla podtypów łągu, można wyróżnić takie rośliny, które w podtypie związanym z dolinami dużych rzek, występują z obniżoną stałością, za to są częstszymi składnikami lasów nizinnych łągowych występujących poza tymi środowiskami. Należą do nich między innymi: *Ajuga reptans*, *Asarum europaeum*, *Anemone ranunculoides*, *Athyrium filix-femina*, *Carex remota*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Crepis paludosa*, *Geum rivale*, *Mercurialis perennis*, *Oxalis acetosella*, *Stellaria holostea*, *Stellaria nemorum*. Warstwa mszyska jest w różnym stopniu rozwinięta, najczęściej jednak nie zajmuje dużych powierzchni. Najczęstszymi gatunkami mchów są: *Plagiomnium undulatum*, *Eurhynchium hians* oraz *Brachythecium rutabulum*.

Ocena siedliska na U1 wynika z dużego udziału gatunków charakterystycznych dla siedlisk łągowych, a miejscami grądowych. Związane jest to z bliskością tych typów siedlisk, co prowadzi do spontanicznego przenikania gatunków między nimi. Podobnie jak w łągach tutaj również brakuje drzew wiekowych oraz martwego drewna.

Zagrożeniami istniejącymi dla siedliska łągów są: szkody spowodowane przez bobry, choroby jesionów powodują obumieranie drzew i zmiany składu gatunkowego, a także zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. Potencjalnym zagrożeniem może być odnawianie lasu po wycince gatunkami obcymi ekologicznie, niewłaściwymi dla siedliska, a także naturalne katastrofy tj. wiatrołomy, okiść, przymrozki. Kolejnym zagrożeniem może być przerzedzenie drzewostanu, które skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu. Również problematyczne może okazać się: usuwanie martwych i umierających drzew, eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania, a także wkraczanie ekspansywnych gatunków rodzimych, wypierających gatunki właściwe dla siedliska.

Działania ochronne zapewniają skuteczne i efektywne osiągnięcie założonych celów, uzupełnienie stanowi monitoring przyjętych parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru.

Zachowanie płatów siedliska w bieżącym stanie, a w przypadku płatów zaburzonych poprawa ich parametrów jest możliwe do osiągnięcia, pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań ochronnych – zaleca się ograniczenie wycinania wiekowych drzew oraz usuwania martwego drewna celem podniesienia bioróżnorodności. Uzyskanie wskaźników dla wielkogabarytowego martwego drewna jest jednak prawdopodobnie niemożliwe do osiągnięcia w tym typie drzewostanu.

W odniesieniu do występującego na terenie obszaru Natura 2000 gatunku rośliny cennej przyrodniczo: **1898 ponikła kraińskiego *Eleocharis carniolica***, w ramach prac terenowych wykonano pełną inwentaryzację gatunku w obszarze.

Gatunek zajmuje siedliska wilgotne, okresowo podmokłe zagłębienia i rowy melioracyjne, o charakterze antropogenicznym powstałe w wyniku prac melioracyjnych i wydobycia piasku. W obrębie obszaru zlokalizowane są trzy stanowiska wymienionego gatunku. Liczba obserwowanych osobników (kęp) na poszczególnych stanowiskach jest bardzo niestabilna, co wiąże się z typem siedlisk zajmowanych przez gatunek, z definicji niestabilnych, o zmiennym poziomie wody oraz z prawdopodobnym zjawiskiem zajmowania przez gatunek nowych obszarów na skraju zasięgu.

PROJEKT

W porównaniu z danymi literaturowymi w roku 2015 zaobserwowano wyraźny spadek liczebności osobników (kęp) na dwóch z trzech stanowisk. Natomiast na stanowisku we wschodniej części wsi Czerniawka, gdzie w roku 2008 populacja całkowicie zaniknęła, w rowach melioracyjnych odnotowano 2 kępy.

Gatunek zdaje się osiągać w obszarze stan dynamicznej równowagi – pomimo występowania lat, w których nie jest notowany, w następnych latach pojawia się lub zmienia swoją liczebność. Zjawisko to wynika z typu zajmowanych w obszarze siedlisk. Rok prowadzenia aktualnych obserwacji był dodatkowo rokiem wyjątkowo suchym, co wpłynęło negatywnie na wielkość populacji, ale też na dość późne wytworzenie organów generatywnych.

Ocena ogólna stanu zachowania populacji gatunku w siedlisku wynosi U2, tak samo jak stan zachowania siedliska dla tego gatunku. W odniesieniu do stanu zachowania populacji niska ocena wynika głównie z niskiej liczebności osobników na stanowiskach. Typ rozmieszczenia osobników jest skupiskowy. Nie wszystkie osobniki posiadały pędy generatywne. Bardzo niski był udział osobników młodocianych. W odniesieniu do siedliska głównym problemem jest zbyt mała powierzchnia zajmowana przez roślinę w stosunku do potencjalnej powierzchni. Bardzo trudno w tym roku było oceniać stopień uwodnienia siedliska ze względu na bardzo suche lato. Wszystkie stanowiska z ponikłem kraińskim *Eleocharis carniolica* są mocno ocienione głównie przez trzcinę i zarośla wierzbowe. W obrębie stanowisk stwierdza się duży udział gatunków ekspansywnych rodzimych i obcych o charakterze inwazyjnym.

Na obecną chwilę dla stanowisk w Łukawcu największe zagrożenie stanowi ekspansja gatunków rodzimych i obcych w tym szczególnie nawłoci późnej *Solidago gigantea*. Dla zachowania istniejących stanowisk należy utrzymać bieżący poziom wód gruntowych oraz zapewnić dostęp światła do miejsc występowania (wycięcie krzewów, usunięcie nawłoci). Całkowite wyłączenie stanowisk spod działalności gospodarczej w przyszłości będzie skutkowało sukcesą prowadzącą do zaniku siedliska, w związku z tym zasadne wydaje się być utrzymanie wydobywania piasku na terenach pobliskich, co w momencie zaprzestania eksploatacji stworzy nowe potencjalne siedliska dla gatunku, a tym samym prawdopodobnie doprowadzi do zwiększania liczby stanowisk lokalnych populacji.

Ponikło kraińskie jest gatunkiem nieznoszącym zbyt niskiego poziomu wód gruntowych oraz zacienienia. Działaniami ochronnymi, które mogą pozwolić na zwiększenie liczby osobników lub odtworzenie populacji jest odkrzaczanie i usunięcie nawłoci późnej z siedlisk.

W odniesieniu do wszystkich badanych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze zasadniczym celem działania jest zachowanie powierzchni, struktury i funkcji istniejących płatów zbiorowisk, z jednoczesnym utrzymaniem lub poprawą bogactwa florystycznego.

Dla siedlisk leśnych (grądy, łęgi, kwaśne buczyny) istotne jest zapewnienie warunków koniecznych do utrzymania prawidłowej struktury lasu (m.in. starzenie się drzewostanu oraz zróżnicowania pionowego i przestrzennego jego struktury, wzrost ilości martwego drewna). Pełna realizacja tego celu zajmuje jednak długi okres, nawet kilkanaście lat, tym samym wykraczając poza okres trwania PZO. W przypadku obu typów zbiorowisk łęgowych ważnym celem jest utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych i uwodnienia ogólnie, mających podstawowe znaczenie w kształtowaniu fitocenozy tego typu.

PROJEKT

W siedliskach łąkowych, które są szczególnie cenne ze względu na dużą różnorodność gatunkową, zarówno roślin, jak i zwierząt podstawowym celem jest utrzymanie siedliska poprzez prowadzenie właściwej gospodarki kośnej połączonej z usuwaniem biomasy.

Dla torfowisk, podobnie jak dla łągów istotnym celem jest utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych i ogólnego uwodnienia. Pozwoli to na utrzymanie powierzchni istniejących płatów oraz zachowanie struktury i funkcji siedliska, co powinno w naturalny sposób przeciwdziałać innym czynnikom degradacyjnym, jak np. wnikanie gatunków obcych, czy ekspansja rodzimych.

W odniesieniu do ponikła krańskiego najważniejszym celem planowanych działań jest przywrócenie warunków siedliskowych (odkrzaczenie, usuwanie gatunków inwazyjnych).

Lepidofauna

Na obszarze Natura2000 PLH180024 „Łukawiec” obserwacje terenowe rozpoczęto w maju i zakończono w sierpniu. Metodyka została opracowana na podstawie publikacji: Monitoring gatunków zwierząt – GIOŚ przewodnik metodyczny - tom 1 i 2. Obserwacje występowania i liczenie motyli na transektach prowadzono na 6 stanowiskach. W czasie przemarszu wzdłuż linii transektu rejestrowano wszystkie osobniki motyli z załącznika II DS, stanowiących przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 a także pozostałych gatunków motyli objętych ochroną gatunkową. Liczenie motyli na transekcie przeprowadzono w sprzyjających warunkach pogodowych. Za pomocą odbiornika GPS zarejestrowano współrzędne geograficzne z lokalizacją obserwowanych motyli.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej stwierdzono występowanie czterech gatunków motyli z II Załącznika DS: 6177 Modraszek telejus *Phengaris (Maculinea) teleius*, 6179 Modraszek nausitous *Phengaris (Maculinea) nausithous*, 1065 Przeplatkaaurinia *Euphydryas aurinia* i 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*. Stanowiska są zlokalizowane przede wszystkim w północnym fragmencie obszaru Natura 2000 „Łukawiec”. Wielkość poszczególnych stanowisk jest wystarczająca dla zachowania gatunku, jednak na wszystkich stanowiskach obecna jest nawłóć, która może przy zaniechaniu przeprowadzania właściwych zabiegów zdominować siedlisko.

Modraszek telejus został odnotowany na pięciu stanowiskach, a modraszek nausitous na czterech stanowiskach. Są one zlokalizowane na terenie gdzie znajdują się zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). Na czterech z pięciu stanowisk modraszek telejus występuje razem z modraszkciem nausitous. Na wszystkich stanowiskach obecna jest roślina pokarmowa krwiściąg lekarski, jednak dostępność rośliny pokarmowej jest zwykle dość niewielka. Może to negatywnie wpływać na zachowanie gatunku, dlatego konieczne jest stosowanie ekstensywnego użytkowania kośnego lub kośno-pasterskiego. Stwierdzono również obecność mrówek gospodarzy z rodzaju wścieklica *Myrmica*. Ogólnie populacja modraszków na poszczególnych stanowiskach jest stosunkowo niewielka. Stanowiskasą zagrożone i niezbędne jest utrzymanie lub wprowadzenie ekstensywnego użytkowania kośnego na obszarze występowania obydwu tych gatunków motyli.

Przeplatka aurinia została zinwentaryzowana na trzech stanowiskach. Stanowiska przeplatki aurinia są zlokalizowane na terenie gdzie występują zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) i pokrywają się z siedliskami modraszka nausitous. Na wszystkich stanowiskach obecna jest roślina pokarmowa czarcikęs łąkowy. Populacja przeplatki aurinia na poszczególnych stanowiskach jest stosunkowo niewielka, z wyjątkiem jednego stanowiska we wschodniej części obszaru, co niekorzystnie wpływa na perspektywę zachowania gatunku.

PROJEKT

Czerwończyk nieparek występuje na trzech stanowiskach. W miejscach występowania czerwończyka nieparka odnotowano rośliny pokarmowe gąsienic: szczaw *Rumex* sp. oraz rośliny nektarodajne takie jak ostrożeń polny *Cirsium arvense*, nawłóć *Solidago* spp. Siedliska w których zaobserwowano czerwończyka nieparka są w dwóch przypadkach położone przynajmniej częściowo na terenie zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, które przecinane są przez ciek wodny. Jedno stanowisko zlokalizowane jest na stosunkowo suchych łąkach.

Na podstawie zebranych danych terenowych dokonano oceny stanu ochrony poszczególnych gatunków zwierząt obszaru Natura 2000 „Łukawiec” tj. przeplatki aurinia, modraszka telejus, modraszka nausitous oraz dla czerwończyka nieparka. Stanowiska monitoringowe wybrano na podstawie wizji terenowych i informacji uzyskanych od RDOŚ w Rzeszowie. Stanowiska monitoringowe modraszków telejus i nausitous założono na terenie zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych – na których występowała roślina pokarmowa - krwiściąg lekarski. Koncepcja monitoringu czerwończyka nieparka nie zakłada oceniania stanu populacji i siedliska na poszczególnych stanowiskach, a jedynie stanu populacji na poziomie regionów biogeograficznych. Badania gatunku czerwończyk nieparek na stanowiskach mają charakter jakościowy (obecny/brak), a z kolei wskaźniki stanu siedliska należy traktować bardziej jako charakterystyki, które mogą być pomocne przy analizie danych, szczególnie dla określenia przeważających typów siedlisk gatunku i roślin żywicielskich w skali np. regionu biogeograficznego. W przypadku przeplatki aurinia, modraszka telejus i modraszka nausitous dokonano uśrednienia oceny w celu przedstawienia ogólnej charakterystyki parametrycznej gatunków.

Modraszek telejus

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych C - znacząca, wg zweryfikowanych danych: C - znacząca

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia istniejące: Zaniechanie, brak koszenia, problematyczne gatunki rodzime, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: Intensywne koszenie lub intensyfikacja (koszenie w nieodpowiednim terminie), zaniechanie, brak koszenia, płodozmian

Modraszek nausitous

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych C - znacząca, wg zweryfikowanych danych: C - znacząca

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia istniejące: Zaniechanie, brak koszenia, problematyczne gatunki rodzime, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: Intensywne koszenie lub intensyfikacja (koszenie w nieodpowiednim terminie), zaniechanie, brak koszenia, płodozmian

PROJEKT

Przeplatka aurinia

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych C - znacząca, wg zweryfikowanych danych: C - znacząca

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia istniejące: Zaniechanie, brak koszenia, problematyczne gatunki rodzime, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: Intensywne koszenie lub intensyfikacja (koszenie w nieodpowiednim terminie), zaniechanie, brak koszenia, płodozmian

Czerwończyk nieparek

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Ranga w obszarze – ocena populacji: według standardowego formularza danych C - znacząca, wg zweryfikowanych danych: C - znacząca

Stan zachowania w obszarze: XX

Zagrożenia istniejące: Zaniechanie, brak koszenia, problematyczne gatunki rodzime, obce gatunki inwazyjne

Zagrożenia potencjalne: Intensywne koszenie lub intensyfikacja (koszenie w nieodpowiednim terminie), zaniechanie, brak koszenia, płodozmian

Najważniejsze zagrożenia dla gatunków motyli będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 „Łukawiec” związane są z zaprzestaniem ekstensywnego kośnego użytkowania łąk lub zmianą sposobu uprawy (płodozmian). Zagrożeniem może być również intensywne użytkowanie łąk z czym związane jest ich nawożenie i koszenie w terminach nieodpowiednich dla przetrwania modraszka telejus i modraszka nausitous. Innym realnym zagrożeniem jest obecność w otoczeniu siedliska inwazyjnych nawłoci. Zdominowanie siedliska przez obce gatunki inwazyjne spowoduje eliminację rośliny pokarmowej oraz w przypadku obu gatunków modraszków telejus i nausitous wpłynie niekorzystnie na populacje mrówek gospodarzy co w konsekwencji doprowadzi do utraty siedliska tych gatunków.

Celem działań ochronnych dla modraszka telejus oraz modraszka nausitous jest przede wszystkim poprawa obecnego stanu populacji oraz utrzymanie charakteru siedlisk gatunku z oceną nie gorszą niż U1. Obecny stan jest niekorzystny, jednak możliwe jest osiągnięcie przyjętego celu w okresie PZO. Podjęcie działań ochronnych dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych przyczyni się do poprawy warunków siedliskowych tych gatunków motyli.

Celem działań ochronnych dla przeplatka urinia to przede wszystkim zachowanie populacji i siedlisk gatunku na stanowiskach z oceną FV oraz poprawa obecnego stanu populacji oraz charakteru siedlisk gatunku do stanu co najmniej U1 w przypadku pozostałych dwóch stanowisk.

PROJEKT

Obecny stan populacji i siedliska na dwóch stanowiskach jest niekorzystny, jednak możliwe jest osiągnięcie przyjętego celu w okresie trwania PZO.

Wspólne działania ochronne dla modraszka telejus, modraszka nausitous oraz przepłatki aurinia związane z celami zadań ochronnych dla tych gatunków tj. poprawa obecnego charakteru siedlisk gatunku do stanu co najmniej U1, są ściśle związane z działaniami ochronnymi dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, na których występują te gatunki motyli. Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych obejmują monitoring populacji i siedliska motyli w reakcji na wprowadzone zabiegi ochronne. Pozwoli to na ewentualne wprowadzenie korekt w planowanych działaniach ochronnych.

W przypadku czerwończyka nieparka celem działań ochronnych jest zachowanie populacji i siedlisk gatunku oraz przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu łąk przez gatunki drzew i krzewów) i utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pasterskiego lub pasterskiego.

Siedliska czerwończyka nieparka tylko częściowo pokrywają się z płacami zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. W ujęciu całościowym siedliska czerwończyka są fitocenozy nawiązującymi do pastwisk. Rośliną żywicielską gąsienic są różne gatunki szczawiu (*Rumex* sp.). Podjęcie działań ochronnych polegających na utrzymaniu lub wprowadzeniu ekstensywnego użytkowania kośnego, kośno-pasterskiego lub pasterskiego dla oraz działania przewidziane dla zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych przyczynią się do zachowania powierzchni siedlisk i poprawy stanu zachowania tego gatunku motyla. Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych obejmują monitoring populacji i siedliska motyli w reakcji na wprowadzone zabiegi ochronne. Pozwoli to na ewentualne wprowadzenie korekt w planowanych działaniach ochronnych.

Herpetofauna

Przed przystąpieniem do obserwacji terenowych przeanalizowano otrzymane od RDOŚ w Rzeszowie materiały dotyczące występowania chronionych gatunków płazów, a także dostępne w internecie ortofotomapy pod kątem zbiorników wodnych zlokalizowanych w granicach obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024. Pod koniec kwietnia wykonano pierwszą wizję terenową mającą na celu zweryfikowanie, czy opisane w materiałach stanowiska stwarzają dogodne warunki siedliskowe dla płazów. W maju wykonano inwentaryzację uprzednio wytypowanych zbiorników wodnych i podmokłości mogących stanowić siedliska rozrodcze płazów na badanym obszarze Natura2000. Od początku maja do końca lipca prowadzono monitoring siedlisk, w których stwierdzono występowanie płazów. Przy użyciu odbiornika GPS rejestrowano lokalizację danego siedliska. Lokalizację siedliska zaznaczono na mapie w systemie GIS, a następnie wyznaczono dla każdego poligonu punkt centralny, będący stanowiskiem tego gatunku. Zebrane dane posłużyły do opracowania mapy w formacie GIS przedstawiającej miejsca rozrodu płazów na obszarze Natura 2000 Łukawiec.

Na obszarze Natura2000 PLH180024 Łukawiec stwierdzone jest występowanie gatunku z załącznika II DS.: 1188 kumaka nizinnego (*Bombina bombina*). Ponadto zaobserwowano obecność innych chronionych gatunków płazów, tj. żab trawnych i żab z grupy zielonych, a także na jednym stanowisku odnotowano obecność bobra europejskiego, podlegającego w Polsce ochronie częściowej. Obecność kumaka nizinnego, stwierdzono na trzech stanowiskach.

Posługując się z metodyką GIOŚ użyto wskaźników o ocenienia parametrów dla każdego z inwentaryzowanego w terenie stanowiska kumaka. Wg metodyki GIOŚ na poziomie stanowiska

PROJEKT

nie ocenia się stanu populacji kumaka nizinnego. Stan populacji kumaka ocenia się na poziomie regionu biogeograficznego

Kumak nizinny

Stan gatunku w regionie kontynentalnym, wg Raportu z Art 17DS, 2007 r.: U1

Ranga w obszarze – ocena populacji według standardowego formularza danych: C = powszechne, wg. zweryfikowanych danych: C

Stan zachowania w obszarze: U1

Zagrożenia istniejące: Drapieżnictwo w postaci ryb

Zagrożenia potencjalne: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, inne zmiany ekosystemu

Istniejącym zagrożeniem dla płazów będących przedmiotem ochrony jest występowanie drapieżnych gatunków ryb w zbiornikach retencyjnych. Z tego względu dogodnym siedliskiem godowym i rozrodczym płazów jest strefa przybrzeżna i ujścia cieków wodnych do zbiorników. Również same zbiorniki są zbyt głębokie, a powierzchnia toni wodnej zbyt rozległa, aby sprzyjały rozrodowi płazów. Potencjalnym zagrożeniem dla płazów na obszarze Natura2000 „Łukawiec” jest rozbieranie tam bobrów, które utworzyły bardzo rozległe rozlewiska stwarzające najlepsze warunki dla płazów na tym obszarze. Potencjalnym zagrożeniem jest również zmiana stosunków wodnych, co może doprowadzić do wyschnięcia siedlisk płazów.

Organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu tego dokumentu, a także zgodnie z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ww. ustawy, obligatoryjnie zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

Ponadto, organ sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązany jest do podania informacji o projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody, w publicznie dostępnych wykazach danych, o których mowa w art. 23 w/cyt. ustawy.

Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla Obszaru opierała się o stronę internetową RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>. Zamieszczano tam informacje o projekcie 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D, postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań oraz obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dn. 18 maja 2015 r. o rozpoczęciu opracowywania

PROJEKT

projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łukawiec PLH180024. Obwieszczenie ukazało się również w prasie Gazeta Wyborcza wydanie sobota-niedziela 30-31 maja 2015 r. Zostało także wywieszane na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz w Urzędach Gmin: Wielkie Oczy, Lubaczów i Laszki. Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z obszarem mają spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy. Zaproszeni do niego zostali przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się w skali województw planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani przez RDOŚ w Rzeszowie za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczane były także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, wykonując dyspozycje przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, którego celem jest: „zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”, zorganizował i przeprowadził z udziałem Wykonawcy projektu planu, cykl spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu, organy administracji publicznej oraz zainteresowane osoby prawne i fizyczne. Spotkania warsztatowo-diskusyjne, odbyły się Lubaczowie według następującego harmonogramu: I spotkanie – 15 maja 2015 r., II spotkanie 20 października 2015 r., III spotkanie 3 grudnia 2015 r. (łącznie we wszystkich spotkaniach udział wzięło: 36 osób).

Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą, współpracującą z organem sprawującym nadzór nad obszarem, w celu zapewnienia pełnej transparentności procesu planistycznego oraz możliwie jak najszerszego udziału społeczeństwa w opracowaniu treści i ustaleń do sporządzanego projektu dokumentu.

Protokoły z powyższych spotkań były umieszczane na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000 uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, jak również potrzeb i aspiracji osób oraz podmiotów korzystających z obszaru do zrównoważonego rozwoju. Wnoszone na bieżąco, w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski członków grupy, miały realny wpływ na ostateczną treść projektu dokumentu, poddanego następnie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze konsultacji społecznych, na zasadach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Obwieszczeniem z dnia 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na

PROJEKT

środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniur. Było ono również wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędach Gmin: Wielkie Oczy, Laszki, Lubaczów oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach od2016 r. do2016 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione, zawarto w tabeli nr 1.

Tabela 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.				
2.				

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu.....

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525), uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniur.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000. Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne - odtworzenie takiego stanu.

PROJEKT

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków o których mowa w art. 2, natomiast zgodnie z art. 17 mają obowiązek raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w Obszarze. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne.

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 Łukawiec. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 145,5 tys. zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

PROJEKT

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomiano w pkt. 1.